

Audioaren erreferentzia: JJ-36 Mimosin

Mailak: B2-C1

Funtzioak: pasadizoak kontatu, iritzia eman, hipotesiak egin.

Adierazpide linguistikoak: lexikoa (laranja, txikitan, zakukada, laranjondo, adar, jaso, baserri, hotz...) nabari da...-(e)la, Nolatan, Ez..., ez..., -kada, ba-...ere, -tik bereiztu, izandakoa, besterik, -(z)en utzi, -(e)n moduan, -(r)i helduta, inondik ere, egun batean, halakoetan, omen, ez zidan ba, auskalo!, txikitan, nork daki, sast!, kontua da, danba!, antza denez, harrez geroztik.

Azken ekintza: Txikitako pasadizoak kontatu eta xelebreena aukeratu

EGITEKOAK

1-Ikasgelara etorri aurretik egitekoa.

Irrati-nobelaren atal honek "mimosin" izenburua izateko arrazoiei buruzko hipotesiak egin. Ondoren ikasgelan partekatuko dituzte pentsatutakoak. Dokumentuan dituzten aukeren artean, zuzentzat jo daitekeena ere badago

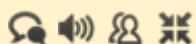
Zuzenketa: *Mimosin* arropa-leungarriaren ontzia zertarako erabili daitekeen esango dute

2- Ikasgelan amaitu ondoren egitekoak.

Hainbat egiturari erreparatzeko, elkarriketan erabilitako adibideak irakurri. Ondoren, egoera laburtzeko esaldiak osatu egitura horiek erabilia.

1- Entzun aurretik

1.2 Partekatu eta egiaztatu

"Mimosin" hitzari buruzko hipotesiak partekatuko dituzte ikasleek. Ondoren, elkarriketa entzun eta horri buruz esandakoa jaso dezatela.

Zuzenketa: *Mimosin* arropa-leungarriaren ontzia zertarako erabili daitekeen esango dute: Jonen izeba-osaben baserrian zeukaten berotzeko sistema; mimosin botila ur beroaz bete eta hari helduta telebista ikusten omen zuten txikitan.

2- Entzun bitartean

2.1 Laranjei buruz

Laranjei buruz egindako baieztapenetatik zeintzuk esan dituzten eta zeintzuk ez adierazi behar dute. Ondoren, ikaskidearekin alderatu.

Zuzenketa:

✓ Laranjak amaren lagun baten laranjondo batetik jaso omen ditu / Neskak ironiaz esan dio laranjak supermerkatuan hazten direla / Zuhaitz bakar batetik laranja zakukadak jaso zituen / Nikok ez du laranja zukua ez den beste frutarik jaten

✗ Laranjak golf pilota tamaina duten frutak dira / Joneri eskaini dizkion laranjak pipitaz beteta egon arren, oso gozoak daude / Jon baserritarra izandakoa da eta horregatik daki horrenbeste laranjei buruz

2.2 Jon eta Joneri buruz

   Jonen eta Joneren izateko erari buruz entzun dutena jasoko dute. Horretarako, ezaugarriak irakurri eta bakoitza nori dagokion esan dezatela. Ondoren, ikaskidearekin alderatu.

Zuzenketa:

JON: Umore onez esnatzen dela erakutsi du / Txikitan ikasitako gauzak gogoratu eta erabiltzen ditu / Baserriko munduarekin harremana izan du inoiz

JONE: Ez zaio interesatzen janaria nondik datorren jakitea / Bizitza guztian hirian bizitako pertsona dirudi / Gorputza zaintzeko ahaleginak egiten ditu / Bietatik gazteena bera da

2.3 Tximinoari buruz

    "Tximino" hitzaren erabilerari erreparatuz, bi esaldien artean dagoen desberdintasuna adieraziko dute eta ondoren, partekatu taldean.

JON: Atzo arbolan igota aritu nintzen tximino baten moduan laranjak jasotzen

JONE: Tximinoarena egiten primeran irudikatzen zaitut, bai

Zuzenketa:

Tximino baten moduan: tximino batek egiten duen bezala

Tximinoarena egin: txorakeriak egin

3. ENTZUN ONDOREN

3.1 Txikitako pasadizoak

     Jonek kontatutako xelebrekeria gogoan dutela, txikitako pasadizoak kontatuko dizkiote elkarri.

1. Ideia hartzeko, ikasle batek kontatutako txikitako pasadizoa irakurri ahala, hutsuneak bete
2. Antzeko zerbait ahoz esateko prestatu. Erreparatu hutsuneetako moldeei kontaketa eratzeko garaian.
3. Partekatu ikaskideekin eta denen artean, xelebreena aukeratu

Txikitan amaren baserrira joaten nintzen sarritan, bertan aitona-amonak bizi ziren eta bisitan joaten ginen. Etxe handia zen, zahar samarra eta berotzeko zaila, baina bazeukan bere xarma berezia ere. Adibidez, hotzik ez pasatzeko, egongelan zegoen beheko suaren ondoan bainatzen nindutela gogoratzen dut.

Kontua da, beti amaren atzetik ibiltzen omen nintzela etxe hartan: kanpora irteten bazen, ni berarekin irteten omen nintzen, komunera hurbiltzen zela, ba ni bere atzetik... Kontua da, egun batean, bazkaria egiteko zerbait falta zitzaiola konturatu eta baserriko ganbaran zegoen despentsara joan behar izan zuen amak. Ohikoa zenez, ni bere atzetik joan nintzen. Baina, amak despentsako ataria zabaldu zuenean, sast! Katu ikaratu bat atera zen barrutik eta danba! Aurpegira ez zidan ba salto egin katu aluak!

Nik hiru urte besterik ez nuen eta ez naiz ondo gogoratzen, baina ziur naiz izugarrizko sustoa hartu nuela! Garrasika hasi omen nintzen eta ez zegoen inor lasaituko ninduenik.

Antza denez, norbaitek katua despentsa barruan zegoela konturatu gabe atea itxi zuen, eta katu gaixoak, barruan egoteaz nazkatuta, atea ireki genuenean, arrapaladan ateratzeko aprobetxatu zuen...nire aurpegira salto eginda!

Aurpegia goitik behera urratuta, ez omen zitzaidan gertatutakoa ahaztu egunetan. Jakina, harrez geroztik, ama despentsara hurbiltzen zen bakoitzean, biziki haserretzen nintzela kontatu didate, ni ez bainintzen inondik ere hara hurbiltzera ausartzen. Gainera, bere atzetik ibiltzeko zaletasun hura zela-eta, halakoetan bakarrik geratu behar nuen, eta horrek ere ez ninduen batere erakartzen.

Asmatuko zenuten bezala, egun katuak ez ditut oso gustuko. Nork daki, agian hura gertatu eta ezin izan dudalako ahaztu... Auskalo!

BAKARKA EGITEKO ARIKETA

Elkarrizketa birkontatzeko baliagarriak izango zaizkizun hainbat egiturari erreparatuko diozu. Irakurri horiek erabiliz elkarrizketan esan dituzten esaldiak:

nabari da...-(e)la

“Nabari da goizean goiz esnatu behar ez duenak umore hobeaz esnatzen dela”

Nolatan

“Aizu eta nolatan laranjak?”

Ez..., ez...

“Ez ama eta ez haren laguna ez dira gai laranjondora igotzeko ”

-kada

“Azkenean kristoren zakukadak jaso genituen eta orain laranja kilo piloa daukat niretzat bakarrik ”

ba...ere

“Laranjondoak adar fin samarrak baditu ere, fuerte eusten diote”

-tik bereizi

“Orain gereziando bat pikondo batetik bereizten ikasi beharko dut”

izandakoa

“Eta orain esango didazu baserritarra izandakoa zarela”

besterik

“bai, bai, barre egin, baina zu ni baino hiru urte gazteagoa besterik ez zara”

-t(z)en utzi

“utzi ukitzen ea egia den!”

-(e)n moduan

“atzo arbolan igota aritu nintzen tximino baten moduan laranjak jasotzen”

-(r)i helduta, besarkatuta

“Han pasatzen genuen arratsalde osoa mimosin botila handiari besarkatuta”

Orain, elkarrizketari buruzko ideiak osatu, hutsuneak betetzeko egitura horiek erabiliz:

1. Jon goizean goiz umore onez **jaikitzen dela nabari da**, segituan hasi baita txantxetan Jonerekin
2. Laranja mordoa omen dauzka eta Joneri eskaini dizkionean, honek galdetu dio ea **nolatan** zituen horrenbeste laranja
3. Dirudienez, aurreko egunean laranjondo batera igota ibili zela **tximino baten moduan** laranjak biltzen.
4. Jonek eskertu dio laranjak eman izana; halere, **ez** berari, **ez** Nikori, ez zaie laranjak jatea gustatzen.

5. Jon harrituta geratu zen laranjondo bakar batetik laranja **zakukadak** bildu zituztelako.
6. Nabari da Joneri baserri giroa ez zaiola asko gustatzen. Jonek, berriz, fruta-arbolei buruz dakien guztiagatik baserritarra **izandakoa** dirudi.
7. Joneri azaldu dioenez, laranjondoak adar meheak **dituen arren**, sendoak omen dira.
8. Joneri, orde, gereziondo bat pikondo **batetik** bereiztea dezente kostatuko litzaioke.
9. Txikitako kontuak etorri zaizkio burura Joni eta kontatu dio baserrian, hotza kentzeko, mimosin botila handi **bati** besarkatuta ikusten zutela telebista.
10. Neskak egindako iruzkin baten harira, Jonek ipur masailak **ukitzen** uzteko eskatu dio bukaeran, baina Jonek eskuak gelditu dizkio.

TRANSKRIPZIOA

JON: Kaixo Jone

JONE: Aupa Jon

JON: Aizu nahi dituzu laranja batzuk?

JONE: laranjak?

JON: Bai, badakizu laranja kolorea eta tenis pilota tamaina duten fruta horiek

JONE: Nabari da goizean goiz esnatu behar ez duenak umore hobeaz esnatzen dela bai..

JON: Nahi dituzu edo ez?

JONE: Baina zer? laranja kamioi bat lapurtu duzu edo zer?

JON: Oso gozoak daude eta gainera ez dute batere pepitarik... Nikori gustatzen al zaizkio?

JONE: Zukuan bai...baina bestela fruta ez zaio gustatzen.. Aizu eta nolatan laranjak?

JON: Atzo nire amaren lagun baten etxean izan nintzen laranjak jasotzen...

JONE: Uii "amatxito" eta bere lagunekin... zer ongi...

JON: Hemendik urte batzuetara ikusiko duzu zein pelma (gogaikarri) izango zaren zu ere Nikorekin...

JONE: Baina lau laranja hartzeko zure laguntza behar zuten?

JON: Ez ama eta ez haren laguna ez dira gai laranjondora igotzeko, eta ez zenuke sinetsiko zenbat laranja eman dezakeen arbola bakar batek!

JONE: Niretzat laranjak supermerkatuan hazten dira...atera kontuak

JON: Ba atzo arbolan igota aritu nintzen tximino baten moduan laranjak jasotzen...

JONE: Tximinoarena egiten "perfektamente" irudikatzen zaitut..

JON: Azkenean kriston zakukadak jaso genituen eta orain laranja kilo piloa daukat niretzat bakarrik

JONE: Ba egia esan, guretzat primeran

JON: Zer, emango al dizkiot batzuk Zuriñeri?

JONE: Nahi duzuna egin...

JON: Txantxetan ari nintzen...

JONE: Aizu... ez zara nire nobioa (senargaia).. eta hala bazina ere,..zuk zure laranjekin nahi duzuna egin dezakezu... asko ekarri dituzu gainera

JON: Jone badakizu nire "laranjak" zuretzat bakarrik direla..

JONE: Ba niri ere zukuan gustatzen zaizkit "asike" kontuz nirekin...

JONE: Ba niri betidanik beldurra eman dit arboletara igotzea, beti pentsatzen dut adarren bat hautsi eta jausiko naizela.

JON: Bueno arbolak eta arbolak daude,... ezagutu egin behar

JONE: Uuhh klaro eta zu expertoa (aditua) zara.. benga hasi klasea ematen

JON: Laranjaondoak adar fin xamarrek badiu ere fuerte eusten diote. Gereziondoak edo pikondoak dira arriskutsuak... hartu dituzu apunteak?

JONE: Bai Punset jauna... orain gereziondo bat pikondo batetik bereizten ikasi beharko dut...

JON: Haurra nintzenean, baserrian bizi ziren lehengusuak nituen, eta hara joaten ginen bakoitzean beti tokatzen zitzaigun zerbait egitea.

JONE: Eta orain esango didazu baserritarra ere izan zinela..

JON: Ez.. baina bueno beti ikasten duzu zerbait.. adibidez kalefakziorik (berogailurik) gabe hotzik ez pasatzeko mimosin sistema

JONE: "Mimosin" sistema?

JON: Bai, txikitan, izeba-osaben baserriari "berogutxienea" deitzen genion... pentsa... kontua da, izebak telebista aurrean jartzen gintuenean...

JONE: Telebista existitzen zen gara hartan? jajaja

JON: Bai bai, barre egin baina ni baino hiru urte gazteagoa besterik ez zera...

JONE: Ia baina zuk esan zenidan moduan MILF bat naiz..., ipur masailak inoiz baino gogorragoak ditut...

JON: Ea utzi ukitzen ea egia den jajaja

JONE: Kietoparau! ajjjajaja

JON: Ba esaten ari nintzena. La casa de la pradera ikustera esertzen ginen denak eta izebak, haur bakoitzari ur beroarekin betetako mimosin botila urdin horietako bat ematen zion...

JONE: Ur poltsa baten moduan?

JON: Bai, eta han pasatzen genuen arratsalde osoa mimosin botila handiari besarkatuta

JONE: Aiiiiii zein polittttaaaaa...horregatik atera zara zu hain mimosiinn!!!